

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ *ΚΑΙ* ΔΙΚΑΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΙΒΑΔΑ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΑΚΟΣ



ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ - Αθήνα 2003



A - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΝΕΟΣ ΓΥΡΟΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Στις 11 Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή της Βασιλείας ξεκίνησε νέο γύρο διαβούλευσης με αντικείμενο τα κατωτέρω θέματα:

- μεταρρύθμιση του πλαισίου των μεθόδων εσωτερικής αξιολόγησης με διακριτή αντιμετώπιση των αναμενόμενων (EL) και των μη αναμενόμενων ζημιών (UL),
- μεταχείριση των ανακυκλούμενων πιστώσεων,
- πλαίσιο μεταχείρισης των τιτλοποιημένων απαιτήσεων, και
- τεχνικές άμβλυνσης κινδύνων.

Σύμφωνα με το 3ο Συμβουλευτικό κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας ο υπολογισμός των κεφαλαιακών υποχρεώσεων βάσει των μεθόδων εσωτερικών αξιολογήσεων πραγματοποιείται τόσο για:

- τις μη αναμενόμενες ζημιές (UL) όσο και για
- τις αναμενόμενες ζημιές (EL).

Σύμφωνα με την επικείμενη τροποποίηση του πλαισίου, οι κεφαλαιακές υποχρεώσεις θα υπολογίζονται αποκλειστικά στη βάση των μη αναμενόμενων ζημιών. Σε περίπτωση που το άθροισμα των γενικών και ειδικών προβλέψεων υπολείπεται των αναμενόμενων ζημιών, η διαφορά (shortfall amounts) θα αφαιρείται σε ποσοστό 50% από τα βασικά και 50% από τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια. Σε περίπτωση που το άθροισμα των γενικών και ειδικών προβλέψεων υπερβαίνει τις αναμενόμενες ζημιές το πλεόνασμα (excess amounts) θα περιλαμβάνεται στα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια μέχρι ύψους 20% των εν λόγω κεφαλαίων.

Στα πλαίσια της επικείμενης αναθεώρησης, η Επιτροπή της Βασιλείας θα επανεξετάσει και την ορθότητα διαβάθμισης των παραμέτρων του Συμφώνου προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι τελούν σε αρμονία με τους διακηρυχθέντες στόχους.

Η διαβούλευση θα ολοκληρωθεί στα τέλη Δεκεμβρίου και το νέο κείμενο θα δημοσιευτεί μέχρι τα μέσα του 2004. Η Επιτροπή της Βασιλείας δεν έχει ακόμα ρητώς αποκλείσει το ενδεχόμενο καθυστέρησης της έναρξης εφαρμογής του νέου Συμφώνου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε στη δημοσιότητα με τη σειρά της κείμενο διαβούλευσης για τη μεταχείριση των αναμενόμενων και μη αναμενόμενων ζημιών. Καταρχήν επικροτεί την απόφαση της Επιτροπής της Βασιλείας για τη διακριτή μεταχείριση των αναμενόμενων και μη αναμενόμενων ζημιών, επιφυλάσσεται όμως να τοποθετηθεί ρητά μέχρι την οριστικοποίηση του πλαισίου και την εκτίμηση των συνεπειών του στο δείκτη της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) εξέδωσε τον Οκτώβριο 2003 τους Κανονισμούς ΕΚΤ/2003/9 και ΕΚΤ/2003/10.

Σκοπός του Κανονισμού ΕΚΤ/2003/9⁽¹⁾ είναι η ενσωμάτωση στο λειτουργικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος των πρόσφατων τροποποιήσεων στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής⁽²⁾. Επιπροσθέτως, ο Κανονισμός αποβλέπει στην αποσαφήνιση των διαδικασιών για τον υπολογισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών και στη θέσπιση συγκεκριμένων διαδικασιών για την κοινοποίησή τους.

Με τον Κανονισμό ΕΚΤ/2003/10 τροποποιείται ο Κανονισμός ΕΚΤ/2001/13 σχετικά με την ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Σκοπός της τροποποίησης είναι η επέκταση των υποχρεώσεων παροχής στοιχείων και στις θέσεις των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων προς τις υπό ένταξη χώρες, από την ημερομηνία της προσχώρησής τους (1η Μαΐου 2004).

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας υιοθέτησε την 1η Δεκεμβρίου 2003 την Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2003/16, η οποία τροποποιεί την Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7 σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Οι επικείμενες αλλαγές αφορούν:

- τη χρονική οριοθέτηση της περιόδου τήρησης των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών,
- τις μεταβολές των επιτοκίων των παγίων διευκολύνσεων, που θα τίθενται, κατά κανόνα, σε εφαρμογή την πρώτη ημέρα της νέας περιόδου τήρησης,
- τη σύντμηση της διάρκειας των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης (ΠΚΑ) από δύο εβδομάδες σε μία,
- την ημερομηνία εκτέλεσης των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, και
- το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων για τα περιουσιακά στοιχεία που γίνονται αποδεκτά για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ LAMFALUSSY ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΜΙΛΟΥΣ ΕΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το Νοέμβριο 2003 ένα πακέτο επτά μέτρων – εκ των οποίων μια πρόταση Οδηγίας και έξι Αποφάσεις⁽³⁾ – με στόχο την επέκταση της διαδικασίας Lamfalussy, που εφαρμόζεται ήδη στον τομέα των κεφαλαιαγορών, στον τραπεζικό και τον ασφαλιστικό τομέα.

Τα προτεινόμενα από την Επιτροπή μέτρα, αναμένεται, εφόσον τεθούν σε εφαρμογή, να συμβάλουν στην ενίσχυση

⁽¹⁾ Με τον Κανονισμό ΕΚΤ/2003/9 αντικαθίσταται ο Κανονισμός ΕΚΤ/1998/15 σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

⁽²⁾ Βλέπε Δελτίο Τύπου της ΕΚΤ της 23ης Ιανουαρίου 2003 “Λήψη μέτρων με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του λειτουργικού πλαισίου για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής”.

⁽³⁾ Τα εν λόγω κείμενα είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/cross-sector/index.htm#committee



ΟΙΚΟΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

της αποτελεσματικότητας της συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών, καθώς και στην ταχύτερη και ορθότερη υιοθέτηση των μέτρων του Προγράμματος δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μέχρι το τέλος του 2005.

Σε κείμενο εργασίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τους οίκους διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας με εισηγητή τον κ. Κατηφόρη, το οποίο συζητήθηκε προσφάτως στο ευρωκοινοβούλιο, παρουσιάζονται εκτενώς καίρια ζητήματα αναφορικά με το καθεστώς που διέπει τους εν λόγω οίκους. Μεταξύ άλλων, επισημαίνεται η κυριαρχία των αγγλοσαξονικών επιχειρήσεων στη σχετική αγορά και η ολιγοπωλιακή δομή της, καθώς επίσης και η απουσία ειδικού θεσμικού πλαισίου σε κοινοτικό επίπεδο, γεγονός το οποίο δεν δικαιολογείται, δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας. Υπογραμμίζονται επίσης, τα θέματα σύγκρουσης συμφερόντων ανάμεσα στη δραστηριότητα αξιολόγησης και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που πραγματοποιούν οι εν λόγω οργανισμοί και οι μακροοικονομικές επιπτώσεις (ενίσχυση διακυμάνσεων οικονομικού κύκλου) των αξιολογήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται η ανάγκη δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού οίκου διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας και επισημαίνεται η ανάγκη υιοθέτησης της αρχής της υποχρέωσης λογοδοσίας για τους εν λόγω οίκους.

B - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ (MARKET ABUSE)

Στις 22 Δεκεμβρίου 2003 δημοσιεύτηκαν δύο Οδηγίες και ένας Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τα οποία καθορίζονται, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, τα τεχνικά μέτρα εφαρμογής ορισμένων εκ των διατάξεων της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς.

Ειδικότερα, στην *Οδηγία 2003/124/ΕΚ*⁽⁴⁾, περιέχονται, μεταξύ άλλων, η συγκεκριμενοποίηση του ορισμού των εμπιστευτικών πληροφοριών, τα μέσα και οι χρονικοί περιορισμοί για την ταχεία και άμεση δημοσιοποίησή τους στο επενδυτικό κοινό, ενδεικτική απαρίθμηση καταστάσεων εννόμων συμφερόντων του εκδότη, που ενδέχεται να δικαιολογούν την αναβολή εκ μέρους του της δημοσιοποίησης των εμπιστευτικών πληροφοριών που κατέχει, καθώς επίσης και τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνει ο εκδότης για τον έλεγχο της πρόσβασης

⁽⁴⁾ Ε.Ε. L 339/24.12.2003.

στις πληροφορίες αυτές και τη διασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα τους⁽⁵⁾. Σε σχέση με τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, περιέχονται, μη εξαντλητικά, οι ενδείξεις που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες αρχές και τους συμμετέχοντες στην αγορά όταν εξετάζουν συναλλαγές ή εντολές διενέργειας συναλλαγών, προκειμένου να κρίνουν εάν συνιστούν πράξεις χειραγώγησης.

Με την *Οδηγία 2003/125/ΕΚ*⁽⁶⁾ της Επιτροπής καθορίζονται τα μέτρα εφαρμογής της *Οδηγίας 2003/6/ΕΚ* όσον αφορά τη θεμιτή παρουσίαση των επενδυτικών συστάσεων και τη γνωστοποίηση των συγκρούσεων συμφερόντων. Για το σκοπό αυτό, προβλέπεται καταρχήν η λήψη μέτρων από τα κράτη-μέλη, προκειμένου να διασφαλιστεί η γνωστοποίηση της ταυτότητας του προσώπου που ευθύνεται για την παραγωγή επενδυτικών συστάσεων⁽⁷⁾. Περαιτέρω προβλέπονται οι υποχρεώσεις, στις οποίες υπόκεινται οι υπεύθυνοι για την παραγωγή συστάσεων⁽⁸⁾, καθώς επίσης και οι πληροφορίες που θα πρέπει να γνωστοποιούνται σε σχέση με το εάν τα υπεύθυνα πρόσωπα έχουν σημαντικό χρηματοοικονομικό συμφέρον σε ένα ή περισσότερα από τα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτελούν αντικείμενο της σύστασης ή υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων που σχετίζεται με τον εκδότη που αφορά η σύσταση.

Τέλος, με τον *Κανονισμό 2273/2003* της Επιτροπής⁽⁹⁾ καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται προκειμένου τα προγράμματα επαναγοράς και οι πράξεις σταθεροποίησης χρηματοπιστωτικών μέσων να τύχουν της απαλλαγής των απαγορεύσεων της *Οδηγίας 2003/6/ΕΚ*. Ειδικότερα, προβλέπονται ρυθμίσεις αναφορικά με τις προϋποθέσεις εξαιρέσεως των προγραμμάτων επαναγοράς, οι όροι εφαρμογής και δημοσιοποίησής τους και οι περιορισμοί στους οποίους υπόκειται ο εκδότης κατά τη συμμετοχή του σε πρόγραμμα επαναγοράς, προκειμένου να τύχει της απαλλαγής. Σε ό,τι αφορά τις πράξεις σταθεροποίησης χρηματοπιστωτικών μέσων, προβλέπονται, ενδεικτικά, οι όροι για τη διενέργεια πράξεων σταθεροποίησης, οι χρονικοί περιορισμοί σχετικά με τη διάρκειά τους και οι όροι δημοσιοποίησής τους.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2003 δημοσιεύτηκε η *Οδηγία 2003/71/ΕΚ* σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και την τροποποίηση της *Οδηγίας 2001/34/ΕΚ*⁽¹⁰⁾. Κύριος στόχος της *Οδηγίας* είναι η εναρμόνιση των απαιτήσεων κατάρτισης, έγκρισης και διανομής του ενημερωτικού δελτίου.

Για το σκοπό αυτό, καθιερώνεται καταρχήν γενική υποχρέωση δημοσίευσης ενημερωτικού δελτίου κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά στην *Οδηγία*⁽¹¹⁾, ενώ ρυθμίζονται λεπτομερώς θέματα κατάρτισης του ενημερωτικού δελτίου. Λαμβανομένου υπόψη του καθοριστικής σημασίας ρόλου της πληροφόρησης του επενδυτή, εισάγεται η υποχρέωση να περιλαμβάνεται στο ενημερωτικό δελτίο περιληπτικό σημείωμα, διατυπωμένο σε μη τεχνική γλώσσα. Το περιληπτικό σημείωμα θα συντάσσεται στη γλώσσα, στην οποία συντάχθηκε αρχικά το ενημερωτικό δελτίο και θα πρέπει να καθίσταται σαφές στον επενδυτή ότι πρόκειται για απλή περιλήψη του ενημερωτικού δελτίου και ότι προκειμένου να λάβει οποιαδήποτε επενδυτική απόφαση, θα πρέπει να εξετάζει το ενημερωτικό δελτίο στο σύνολό του. Σε ό,τι αφορά την παρουσίαση του ενημερωτικού δελτίου, προβλέπεται στην *Οδηγία* η δυνατότητα κατάρτισης υπό

⁽⁵⁾ Άρθρα 1-3 *Οδηγίας 2003/124/ΕΚ*.

⁽⁶⁾ Ε.Ε. L 339/24.12.2003.

⁽⁷⁾ Άρθρο 2 *Οδηγίας 2003/125/ΕΚ*.

⁽⁸⁾ Άρθρα 3-4 *Οδηγίας 2003/125/ΕΚ*.

⁽⁹⁾ Ε.Ε. L 336/23.12.2003.

⁽¹⁰⁾ Ε.Ε. L 345/31.12.2003.

⁽¹¹⁾ Άρθρα 3-4 *Οδηγίας 2003/71/ΕΚ*.



μορφή χωριστών εγγράφων. Στην περίπτωση αυτή, το ενημερωτικό δελτίο θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα έγγραφο αναφοράς (πληροφορίες που αφορούν τον εκδότη), ένα σημείωμα εκδιδόμενου τίτλου (πληροφορίες για τις κινητές αξίες) και ένα περιληπτικό σημείωμα⁽¹²⁾.

Περαιτέρω, ρυθμίζεται η διαδικασία έγκρισης και δημοσίευσης του ενημερωτικού δελτίου. Ειδικότερα προβλέπεται ότι η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής κοινοποιεί την απόφασή της σχετικά με την έγκριση του ενημερωτικού δελτίου εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχεδίου ενημερωτικού δελτίου, προθεσμία, η οποία υπολογίζεται από τη χρονική στιγμή που τα υποβληθέντα έγγραφα είναι πλήρη. Η αρμόδια αρχή θα πρέπει να απευθύνει κοινοποίηση στον εκδότη εάν τα έγγραφα έχουν ελλείψεις εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την υποβολή αίτησης.

Γ - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Τον Δεκέμβριο 2003 δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανακοίνωση σχετικά με ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά⁽¹³⁾. Επί της εν λόγω Ανακοίνωσης, η οποία αποτελεί συνέχεια προηγούμενου κειμένου εργασίας της Επιτροπής⁽¹⁴⁾, ξεκίνησε διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Στην Ανακοίνωση, στην οποία έχουν συμπεριληφθεί πολλές από τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι επαγγελματίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου κατά τη διάρκεια του πρώτου γύρου διαβούλευσης, οι θεματικές που αφορούν τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά ταξινομούνται σε εικοσιένα ειδικότερα παραρτήματα.

Οι προτάσεις της Επιτροπής θα αποκρυσταλλωθούν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης σε προτάσεις Οδηγιών, Κανονισμών ή Αποφάσεων, διαμορφώνοντας το πλαίσιο, το οποίο θα διέπει τα συστήματα και μέσα πληρωμών την προσεχή δεκαετία. Στο πλαίσιο αυτό, η κινητοποίηση των ευρωπαϊκών τραπεζών μέσω των φορέων εκπροσώπησής τους, όπως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και οι εθνικές ενώσεις τραπεζών, είναι ιδιαίτερα έντονη, προκειμένου να υπάρξει ο κατάλληλος συντονισμός και ομοιόμορφη τοποθέτηση επί των συγκεκριμένων ζητημάτων που αναπτύσσονται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής.

⁽¹²⁾ Πρβλ. επίσης παραρτήματα I-IV Οδηγίας 2003/71/ΕΚ.

⁽¹³⁾ COM (2003) 718 τελικό, 2.12.2003.

⁽¹⁴⁾ Κείμενο εργασίας της Επιτροπής “A possible legal framework for the single payment area in the internal market” 2002.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 21.11.2003 την πρώτη της έκθεση αναφορικά με τη μεταφορά και εφαρμογή της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ για το ηλεκτρονικό εμπόριο από τα κράτη-μέλη και την επίδρασή της στην οικονομία της εσωτερικής αγοράς.

Όπως προκύπτει από την έκθεση της Επιτροπής, η μεταφορά της Οδηγίας στα κράτη-μέλη έγινε με αρκετή καθυστέρηση, γεγονός το οποίο αποδίδεται ιδίως στον οριζόντιο χαρακτήρα της. Ειδικότερα, μέχρι την έκδοση της εν λόγω έκθεσης, η Οδηγία είχε ενσωματωθεί σε δώδεκα κράτη-μέλη⁽¹⁵⁾, ενώ τρία ακόμη βρίσκονταν στο τελικό στάδιο ενσωμάτωσης⁽¹⁶⁾.

Οι κύριοι στόχοι της Οδηγίας, δηλαδή η διαμόρφωση κοινού θεσμικού πλαισίου για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας στην εσωτερική αγορά και ο εκσυγχρονισμός των εθνικών νομοθεσιών, κρίνεται, σύμφωνα με τα πορίσματα της έκθεσης, ότι επιτεύχθηκαν. Τα επόμενα βήματα που θα πρέπει να γίνουν σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι τα εξής:

- Συλλογή πληροφοριών όσον αφορά την εφαρμογή στην πράξη του νέου θεσμικού πλαισίου της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των παρεχομένων υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου. Για το σκοπό αυτόν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη αναπτύξει διαδικασίες ανοικτής διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς.
- Συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των εξελίξεων της αγοράς ηλεκτρονικού εμπορίου για τον έγκαιρο εντοπισμό των προσαρμογών που θα πρέπει τυχόν να γίνουν. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι άμεση τροποποίηση των διατάξεων της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ θεωρείται από την Επιτροπή πρόωγη.
- Έγκαιρη και ολοκληρωμένη ενσωμάτωση και εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας στις υπό ένταξη χώρες.

Δ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EP Legal Committee) αποφάσισε τελικά τη μη υποβολή πρότασης για απόσυρση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της πρότασης Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές. Θα προτείνει ωστόσο, εκτεταμένες τροποποιήσεις επί του κειμένου της Οδηγίας. Σε συνέχεια των εξελίξεων αυτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 5 Νοεμβρίου 2003 δελτίο τύπου δέκα σημείων, με το οποίο απαντά στις αντιδράσεις και την επιχειρηματολογία των επαγγελματιών και του Rapporteur στο Κοινοβούλιο επί της πρότασης Οδηγίας.

⁽¹⁵⁾ Μεταξύ αυτών και η χώρα μας, στην οποία η Οδηγία 2000/31/ΕΚ ενσωματώθηκε με το Π.Δ. 131/2003, ΦΕΚ Α 116/16.5.2003.

⁽¹⁶⁾ Πρόκειται για τη Γαλλία, την Ολλανδία και την Πορτογαλία.



ΑΘΕΜΙΤΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Στις 10 Νοεμβρίου 2003 έλαβε χώρα το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας, στο οποίο συζητήθηκε για πρώτη φορά η πρόταση Οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Η γενική αντίδραση στην Οδηγία ήταν θετική. Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν ιδίως, η επέκταση του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας – η οποία επί του παρόντος αφορά τις σχέσεις μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών – και στις σχέσεις μεταξύ επαγγελματιών, η εισαγωγή της αρχής της πλήρους εναρμόνισης και η ενδεχόμενη ανάγκη συγκεκριμενοποίησης κάποιων βασικών ορισμών, όπως του μέσου καταναλωτή και της επαγγελματικής επιμέλειας.

Ε - ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Κοινοτικό Επίπεδο

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΙΤΛΩΝ

Στις 13 Δεκεμβρίου 2002 συνήφθη η Σύμβαση της Χάγης για το εφαρμοστέο δίκαιο σε ορισμένα δικαιώματα επί τίτλων που έχουν στην κατοχή τους διαμεσολαβητές (θεματοφύλακες) με στόχο τη διαμόρφωση, σε παγκόσμια κλίμακα, συνθηκών ασφάλειας δικαίου στην περίπτωση διασυνοριακών συναλλαγών επί τίτλων⁽¹⁷⁾. Ένα χρόνο μετά, το Δεκέμβριο του 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία συμμετείχε για λογαριασμό της Κοινότητας, στις διαπραγματεύσεις για την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης Σύμβασης, δημοσίευσε πρόταση Απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την υπογραφή της Σύμβασης της Χάγης. Με την Απόφαση αυτή καλείται το Συμβούλιο να εξουσιοδοτήσει τον πρόεδρό του να ορίσει το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται να υπογράψουν, έναντι της Κοινότητας τη συγκεκριμένη Σύμβαση⁽¹⁸⁾.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης της Χάγης για τα δικαιώματα επί τίτλων ως ένα ακόμα μέτρο για την εκπλήρωση των στόχων του Προγράμματος δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και, κατά συνέπεια, η σύναψή της θα πρέπει να υπαχθεί στο ίδιο χρονοδιάγραμμα με αυτό. Τέλος, εκφράζεται η βούληση, αμέσως μετά την υπογραφή της Σύμβασης, να υποβληθούν από την Επιτροπή προτάσεις για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/47/ΕΚ σχετικά με τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και 1998/26/ΕΚ για το αμετάκλητο του διακανονισμού, προκειμένου να εναρμονιστεί το περιεχόμενό τους με τη Σύμβαση της Χάγης ως προς τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου.

⁽¹⁷⁾ Η Συνδιάσκεψη της Χάγης (Hague Conference) είναι ένας παγκόσμιος διακυβερνητικός οργανισμός που στοχεύει στην προοδευτική ενοποίηση των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

⁽¹⁸⁾ COM (2003) 783 τελικό, 15.12.2003. Η Σύμβαση ανήκει στην κατηγορία των συμβάσεων “μικτού τύπου”, δηλαδή εκείνων, στις οποίες τόσο η Κοινότητα όσο και τα κράτη-μέλη αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη.

ΣΤ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΜΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΩΡΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ

Τον Νοέμβριο 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε Ανακοίνωση με τίτλο “Μια εσωτερική αγορά χωρίς φορολογικά εμπόδια των επιχειρήσεων - επιτεύγματα, τρέχουσες πρωτοβουλίες και εναπομείναντα προβλήματα”⁽¹⁹⁾. Στην Ανακοίνωση αυτή επιχειρείται η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της στρατηγικής της Επιτροπής στο φορολογικό τομέα, όπως αυτή διαμορφώθηκε σε προηγούμενη Ανακοίνωσή της του Οκτωβρίου του 2001⁽²⁰⁾, καθώς και η εξέταση της μελλοντικής εφαρμογής των στόχων που αποτυπώνονται.

Βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την τελευταία Ανακοίνωση της Επιτροπής είναι τα εξής:

- Η στρατηγική δύο επιπέδων για τη φορολογία επιχειρήσεων παραμένει η καλύτερη δυνατή προσέγγιση για την αντιμετώπιση των φορολογικών προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς. Σε ένα πρώτο επίπεδο επιδιώκεται η αντιμετώπιση των φορολογικών αδυναμιών και εμποδίων στις διαμεθοριακές οικονομικές δραστηριότητες στην εσωτερική αγορά, ενώ σε ένα δεύτερο επίπεδο τίθεται ο στόχος υλοποίησης μιας κοινής ενοποιημένης φορολογικής βάσης για τις οικονομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Έχουν δρομολογηθεί συγκεκριμένα μέτρα για την καλύτερη μεσοπρόθεσμη προσέγγιση των φορολογικών προβλημάτων. Πρόκειται για πρωτοβουλίες όσον αφορά τις συμβάσεις διπλής φορολογίας και την αντιστάθμιση ζημιών σε διασυνοριακό επίπεδο, καθώς και της σημασίας που προσδίδει η Επιτροπή στις σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου προκειμένου να μην παρατηρούνται περιπτώσεις άνισων επιπτώσεων. Η πορεία υλοποίησής τους θα εξαρτηθεί ωστόσο από τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της ΕΕ και ιδίως το Συμβούλιο.
- Η επίτευξη του στόχου της κοινής φορολογικής βάσης, αν και αμφισβητείται από ορισμένα κράτη-μέλη, θεωρείται αναγκαία από την Επιτροπή και θα ήταν καλό να αποφασισθεί με ψηφοφορία σε βάση ειδικής πλειοψηφίας – και όχι ομόφωνα, όπως σήμερα απαιτείται – ειδικά στα πλαίσια της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Η ανάγκη επαρκούς πολιτικής υποστήριξης για την ανάπτυξη των τεχνικών εργασιών που αφορούν το μακροπρόθεσμο στόχο κοινής ενοποιημένης φορολογικής βάσης, μπορεί να επιτευχθεί μέσω μηχανισμού ενισχυμένης συνεργασίας⁽²¹⁾ μεταξύ μιας υποομάδας κρατών-μελών.

⁽¹⁹⁾ COM (2003) 726 τελικό, 24.11.2003.

⁽²⁰⁾ COM (2001) 582 τελικό, “Προς μια εσωτερική αγορά χωρίς φορολογικά εμπόδια. Στρατηγική για την πρόβλεψη ενοποιημένης φορολογικής βάσης για τις δραστηριότητες των εταιρειών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης”.

⁽²¹⁾ Άρθρα 43-45 της Συνθήκης ΕΕ (Συνθήκη της Νίκαιας) και άρθρα I-43, III-322-329 του σχεδίου Συντάγματος.



Z - ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ VII ΤΗΣ FATF ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ – Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τον Οκτώβριο του 2001 η FATF εξέδωσε οκτώ ειδικές συστάσεις για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Μία από τις συστάσεις αυτές (SR VII) εισάγει υποχρεώσεις για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα που εμβάζουν χρήματα όσον αφορά τις πληροφορίες για την ταυτότητα του εντολέα που πρέπει να συνοδεύουν τη μεταφορά των χρημάτων (αριθμός λογαριασμού, ονοματεπώνυμο και διεύθυνση).

Τον Φεβρουάριο του 2003 δημοσιεύθηκε ένα ερμηνευτικό σημείωμα για την Ειδική Σύσταση VII, σύμφωνα με το οποίο, όλες οι χώρες έχουν προθεσμία δύο ετών για να θέσουν σε εφαρμογή τη σύσταση.

Στο όγδοο παράρτημα της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά⁽²²⁾, γίνεται ειδική παρουσίαση του θέματος και προτείνονται διάφορες δυνατές λύσεις για ενιαία αντιμετώπιση και νομοθετική ενσωμάτωση της συγκεκριμένης υποχρέωσης από τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι βασικές θέσεις τις οποίες εκφράζει η Επιτροπή για το συγκεκριμένο θέμα συνοψίζονται στα εξής:

- Η ενσωμάτωση της SR VII πρέπει να γίνει με κοινοτική νομοθεσία. Προτείνεται μάλιστα η υιοθέτηση νομοθετικής πράξης άμεσης εφαρμογής, δηλαδή Κανονισμού.
- Όλες οι υπηρεσίες μεταφοράς πίστωσης χρημάτων πρέπει να καλύπτονται από τις σχετικές υποχρεώσεις.
- Το καθεστώς πληροφόρησης που πρέπει να εφαρμόζεται για τις ενδοκοινοτικές πληρωμές πρέπει να είναι αυτό της ελάχιστης πληροφόρησης (αριθμός λογαριασμού εντολέα και μοναδικό αναγνωριστικό στοιχείο εντοπισμού του εντολέα).
- Δεν θα πρέπει να προβλεφθούν απαλλαγές και όρια ποσού για την εφαρμογή των σχετικών υποχρεώσεων.

Σημειώνεται ότι η Διεύθυνση Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών της Τράπεζας της Ελλάδος έχει ήδη, από το καλοκαίρι του 2003, ενσωματώσει στην εσωτερική έννομη τάξη τις υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιβάλλει η Ειδική Σύσταση VII της FATF, αντιμετωπίζοντας μάλιστα τις πληρωμές προς τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως διασυνοριακές πληρωμές και επιβάλλοντας στα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στη χώρα μας να ακολουθούν το καθεστώς πλήρους πληροφόρησης (έναντι αυτού της ελάχιστης πληροφόρησης που προτείνει η Επιτροπή).

⁽²²⁾ COM (2003) 713 τελικό, 2.12.2003.

Η - ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε έγγραφο με ερμηνευτικά σχόλια για ορισμένα άρθρα του Κανονισμού 1606/2002 σχετικά με την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων (ΔΛΠ) και την αλληλεπίδρασή τους με την τέταρτη οδηγία 78/660/ΕΟΚ και την έβδομη οδηγία 83/349/ΕΟΚ, που αφορούν τους λογαριασμούς των εταιρειών.

Στο κείμενο αυτό, το οποίο έχει επικουρικό κυρίως χαρακτήρα, με την έννοια ότι δεν προδικάζεται η ερμηνεία που μπορεί να δώσει για τα συγκεκριμένα ζητήματα το Δικαστήριο, αναλύονται και ερμηνεύονται τα εξής κυρίως θέματα:

- το άρθρο 3 του Κανονισμού 1606/2002 σχετικά με την υιοθέτηση και χρήση των διεθνών λογιστικών προτύπων,
- το άρθρο 4 του Κανονισμού 1606/2002 σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών,
- η εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων πριν από το 2005. Εν προκειμένω, επιβεβαιώνεται η διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών, βάσει της εθνικής τους νομοθεσίας, να επιτρέψουν ή απαιτήσουν από τις εισηγμένες σε χρηματιστήριο εταιρείες να καταρτίσουν τους ενοποιημένους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τα ΔΛΠ για χρήση προηγούμενη του 2005,
- η διακριτική ευχέρεια παράτασης εφαρμογής των ΔΛΠ έως το 2007 (άρθρο 9, σημείο β Κανονισμού 1606/2002), η οποία εφαρμόζεται μόνο σε εταιρείες που χρησιμοποιούν διεθνώς αποδεκτά πρότυπα,
- η αλληλεπίδραση μεταξύ του Κανονισμού για τα ΔΛΠ και των βασικών λογιστικών Οδηγιών της ΕΕ,
- οι ετήσιοι και ενοποιημένοι λογαριασμοί μη εισηγμένων εταιρειών,
- οι διατάξεις των λογιστικών Οδηγιών, που εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εταιρείες μετά την έκδοση του Κανονισμού για τα ΔΛΠ, καθώς και
- η επιβολή από τα κράτη-μέλη υποχρεώσεων γνωστοποίησης πέραν των προβλεπόμενων από τα ΔΛΠ.